

PORTADA

La revenja d'Erdoğan

La Turquia posterior al cop d'Estat del 15 de juliol serà un país menys lliure i democràtic. N'analitzem els símptomes; expliquem com van viure el cop els partidaris d'Erdoğan i entrevistem Ernest Maragall, de la comissió mixta UE-Turquia del Parlament Europeu.

→ *ori* són una qüestió interna turca, acabin tenint connotacions internacionals i de fet generin unes noves condicions geopolítiques a la regió, de manera que l'Estat kurd que s'intenta consolidar i que semblava que comptava amb el suport de l'administració nord-americana, acabi, una vegada més, sepultat sota la *realpolitik* de les potències. O sigui, que Washington, Brussel·les, Moscou i Al-Riyad (Aràbia Saudita té molts d'interessos a la zona en guerra i impulsa la creació de tres nous Estats en lloc dels actuals de Síria i Iraq, per evitar la penetració d'Iran que és el seu gran enemic regional) acabin pactant alguna cosa que signifiqui de fet donar l'esquena als kurds, una altra vegada, i que Ankara intensifiqui la repressió contra les posicions kurdes al nord d'Iraq, just devora la frontera sud de Turquia.

El Hizmet

La intenció d'Erdogan és posar fi al moviment Hizmet, creat per Fetullah Gülen, el seu gran enemic. Bona part dels represaliats –sobretot en l'educació– després de l'intent de cop tenen relació amb aquest moviment.

El Hizmet, o 'servei', fou creat per Gülen –nascut el 1941– a principis dels anys vuitanta del segle passat, després d'abandonar la docència pública. Aleshores començà a recórrer el país proclamant una visió de l'islamisme moderada i inspirada més o menys en el sufisme, alhora que impartia classes i fundava escoles per a les classes mitjanes i baixes. Així, diuen els seus seguidors, féu una fortuna durant la dècada dels vuitanta. Uns diners que se suposa que reinvertí en la creació d'universitats i mitjans de comunicació que, alhora, li reportaren més cabals, i que el convertiren en multimilionari. Les seves idees i el poder que començava a tenir li valgueren l'enemistat del poder polític i militar turc. Veient perillar la seva vida, s'exilià als Estats Units, on viu des de 1990, a Saylorsburg, Pennsilvània.

Allà seguí amb els seus negocis. Segons publicava *The New York Times* el passat 16 de juliol, "la xarxa d'interessos

A dalt, el president de Turquia, Recep Tayyip Erdogan, que aspira a ser el líder del país més poderós des de Kemal Atatürk, un reconeixement que, de fet, vol explicitar a la reforma constitucional que hi ha en marxa.

A sota, Fetullah Gülen, creador del moviment Hizmet, un dels objectius preferents d'Erdogan, qui s'ha marcat el repte de liquidar-lo totalment.

A la pàgina de la dreta, la cancellera alemanya, Angela Merkel. Malgrat les seues advertències i les d'uns altres líders europeus, el Govern turc continua practicant la repressió de forma generalitzada.

(de Gülen) s'estén a negocis per valor de milers de milions de dòlars a través de companyies de comunicació, bancs i empreses de construcció”, cosa que li permet finançar “la xarxa d'escoles autònomes” que ha creat als Estats Units, per a les quals importa professors turcs que ensenyen les seves idees. Ankara va protestar oficialment davant Washington per “les activitats contra Turquia” que es feien a la xarxa de 30 escoles del Hizmet només a Texas. Es desconeix quantes escoles més té el moviment als Estats Units. Tampoc se sap quantes en són exactament a Turquia, on no ha parat de crear-ne.

Hizmet és un moviment escassament transparent. O directament opac. En realitat ningú no sap quines són les intencions que persegueix. Alguns el comparen amb l'Opus Dei en el catolicisme. Gülen diu que no hi ha res amagat, que tot és el que es veu, que formen joves per ser millors professionals i persones. Però alimenten les sospites les relacions amb polítics que sol conrear, la penetració dels seus membres en esferes de poder –militar, polític, judicial, policial...– i el fet que mai no ha explicat com es va fer multimilionari: els seus crítics troben que no pareix molt probable que algú es faci ric fent classes i menys en tan sols una dècada.

Gülen va posar la seva extensa xarxa de Hizmet a Turquia –es calcula que un 10% de la població en fa part o hi simpatitza– al servei de l'AKP a partir de principis de 2000. Fou aliat d'Erdogan, per tant. Fins que el 2013, a través dels mitjans que controla directament i indirectament, començà a publicar informacions sobre la corrupció del Govern turc en general i d'Erdogan particularment. I això enfurimà el president. Des d'aleshores el moviment està controlat pels serveis d'intel·ligència. El Govern l'ha acusat sovint de voler perpetrar un cop d'Estat. Per això ara el responsabilitza del del dia 15.

La clara intenció d'Ankara és aprofitar l'avinentsa per desprestigiar el moviment, reduir-lo a la mínima expressió, o directament fer-lo desaparèixer, si pot, represaliari els seus caps més visibles acusant-los de participar en la rebel·

NO SEMBLA GENS PROBABLE QUE EL NOU SULTÀ ES PREOCUPI GAIRE DE LES DECLARACIONS DELS CAPS POLÍTICS EUROPEUS

lió i, sobretot, atacar Fetullah Gülen. L'ha assenyalat com l'impulsor del cop i n'ha demanat l'extradició al Govern dels Estats Units.

Unió Europea

Després del cop, la nova Turquia s'haurà de relacionar d'una altra manera amb la Unió. Encara no se sap com serà. Però ningú es fa il·lusions. L'ànsia totalitària d'Erdogan ho farà molt complicat. El diari conservador alemany *Frankfurter Allgemeine Zeitung* resumia a la perfecció, el passat dia 15, com veu Europa el que ha passat: “Ha fallat el cop, però la democràcia no ha sortit guanyant a Turquia”.

Angela Merkel assegurarà dia 19 que en funció de l'actitud que adopti Ankara les negociacions per eliminar els visats dels turcs per entrar a la Unió podrien “veure's afectades”. El president francès, François Hollande, es mostrava el dia 18 pessimista: “Vindrà un període de molta repressió” a Turquia... A banda, tal com s'ha fet referència anteriorment, diversos membres de la Comissió Europea han expressat el seu temor a una repressió generalitzada. Però cap d'aquests líders polítics no ha advertit seriosament Erdongan sobre greus conseqüències dels seus actes. Fins i tot l'amenaça de Merkel respecte als visats és poc sòlida.

No sembla gaire probable que el nou sultà es preocupi gaire de les declaracions dels caps polítics europeus. Per una banda perquè les possibilitats de Turquia d'incorporar-se a la Unió semblen ser ja properes a zero. Segon, perquè la posició de la UE envers els visats no tindrà res a veure amb el que passi a l'interior del país sinó amb les necessitats europees en aquest sentit. I tercer, perquè, a desgrat del que opinin els líders de la Unió, allò que interessa a Erdogan per sobre de tot és convertir-se en un president amb tot el poder a les seves mans. Ara ja el té de forma fàctica. Vol reformar la Constitució per tenir-lo formalment. Vol ser el president que després del *pare* Kemal Atatürk centri més poder i que així sigui reconegut.

Qui es pot oposar als seus desitjos? ●